

RAADSVOORSTEL

Onderwerp	Sportaccommodatieplan 2025-2040
Datum raadsvergadering	24 februari 2026
Programma	5. Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder	Tineke van der Pas
Zaaknummer	Z250000357

Samenvatting

De gemeente Rheden moedigt, mede namens Rozendaal, inwoners aan om volop te sporten en te bewegen. Hiervoor zijn ruimtes en locaties nodig, denk aan sporthallen, gymzalen, sportvelden. Ook een beweegvriendelijke openbare ruimte helpt mensen om in beweging te komen. De laatste decennia is de manier waarop mensen sporten, veranderd. Ook zijn verschillende sportlocaties verouderd en ligt er een grote verduurzamingopgave. De gemeente heeft daarom een toekomstplan voor sportaccommodaties gemaakt. Het plan geeft de huidige situatie weer, beschrijft speerpunten voor de toekomst en geeft per accommodatie een toekomstbeeld om naartoe te werken. De raad van de gemeente Rheden heeft het Sportaccommodatieplan 2025-2040 inclusief bijlage vastgesteld in zijn vergadering van 28 oktober 2025. * Plan en bijlagenboek zijn als bijlage 1 en 2 bijgevoegd bij dit raadsvoorstel. Het plan heeft, als uitvloeisel van de nieuwe samenwerkingsafspraken Sociaal domein, ook betrekking op de gemeente Rozendaal. Dit komt onder meer tot uiting in Hfst. 3 'Toekomstbeeld per dorp' waarin één paragraaf aan Velp en Rozendaal wordt gewijd. Adviseurs van team Ruimte en Samenleving (R&S) zijn bij de voorbereiding betrokken geweest. Enerzijds om Rozendaalse accenten te leggen, anderzijds om specifieke vragen te beantwoorden.

Zoals te zien, raken de doelstellingen van het sportbeleid aan andere beleidsterreinen. Het gaat hierbij om beleidsterreinen die tot het Ruimtelijk domein behoren. Daarom kan het Sportaccommodatieplan niet in zijn geheel worden overgenomen maar wordt het zoveel mogelijk van toepassing verklaard op Rozendaal. Bijlage 3 bevat een overzicht op hoofdlijnen van de verschillen.

Voorgesteld besluit

Het Sportaccommodatieplan 'Ruimte voor Sport & Bewegen' 2025-2040, waar dit betrekking heeft op het Sociaal domein inclusief onderwijs, sport en publieke gezondheid, van toepassing verklaren op Rozendaal. Dit geldt ook voor de volgende vijf speerpunten die in het plan zijn opgenomen:

1. Multifunctionele sport- en beweegplekken voor het dorp
2. Sportaccommodaties – duurzaam en energiebron voor het dorp
3. Afspraken over Eigendom, beheer en exploitatie
4. Een brede kijk op plekken voor bewegingsonderwijs
5. De openbare ruimte maakt sporten en bewegen vanzelfsprekend

Inleiding

Als gemeenten moedigen wij inwoners aan om volop te sporten en te bewegen. Dat levert veel op: goede gezondheid, ontmoeting en plezier en er is ook een economische waarde. Voor de één gaat sport over doelen stellen, jezelf ontwikkelen, keuzes maken en hard trainen (sport als doel). Voor de ander is sport een middel om gezond, vitaal en energiek te worden en te blijven. En/of om vrienden te maken, om te ontmoeten (sport als middel). Beide groepen willen wij aanmoedigen en faciliteren. Een belangrijk middel daarvoor is dat er plekken en ruimtes zijn om te sporten en te bewegen: gymzalen, sporthallen, zwembaden, sportvelden, plekken in de wijk én een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen. Er zijn verschillende ontwikkelingen die de aanleiding vormen tot de ontwikkeling van een toekomstplan voor ruimte(s) voor sport en bewegen:

1. Sportsoorten en sportverbanden zijn de afgelopen decennia sterk veranderd.
2. Verschillende sportaccommodaties in de gemeente Rheden zijn verouderd en aan vernieuwing toe.
3. Er is sprake van een grote duurzaamheidsopgave die ook opgaat voor sportaccommodaties.
4. Er zijn kansen om sport en bewegen nog meer te benutten voor het bereiken van doelen in het Sociaal Domein, zoals verwoord in het Koersdocument¹. Daar horen passende accommodaties bij.
5. De inrichting van onze leefomgeving en openbare ruimte vervult een belangrijke rol om sporten en bewegen aan te moedigen.

In 2019 stelde de Rhedense gemeenteraad de Nota Sport & Bewegen vast. Daarin is een onderdeel 'Sportvoorzieningen' op hoofdlijnen uitgewerkt. Gezien de ontwikkelingen in sport- en beweegdeelname, duurzaamheid, de fysieke omgeving en het sociaal domein is een meer uitgewerkt plan op 'Ruimte voor Sport & Bewegen' nodig en urgent. De Rhedense gemeenteraad stelde eerder al de initiatiefnota 'Kracht van Sporten in Rheden' vast waarin een aantal richtingen was aangegeven. Op basis daarvan - en in samenspraak met sportaanbieders, verenigingen, scholen en inwoners - is voorliggend Sportaccommodatieplan 2025-2040 opgesteld.

Hierin staan vijf speerpunten centraal:

1. Multifunctionele sport- en beweegplekken voor het dorp
2. Sportaccommodaties – duurzaam en energiebron voor het dorp
3. Afspraken over Eigendom, beheer en exploitatie
4. Een brede kijk op plekken voor bewegingsonderwijs
5. De openbare ruimte maakt sporten en bewegen vanzelfsprekend.

NB:

- Het sportaccommodatieplan is een plan voor de gemeenten Rheden en Rozendaal samen. Inwoners maken namelijk over en weer gebruik van sportplekken in Rheden en Rozendaal. Ook voeren gemeente Rheden het beheer uit voor accommodaties op grondgebied van Rozendaal. Daarom heeft het college gemeente Rheden dit plan ook voorgelegd aan het

¹ Het Koersdocument Sociaal domein gemeente Rheden is op 10 december 2024 van toepassing verklaard op Rozendaal. Ook in de eigen Lokale visie, vastgesteld in de raad van 19 maart 2024, wordt aandacht besteed aan Sport en bewegen.

RAADSVOORSTEL

college van de raad van Rozendaal.

Beoogd effect

Met het Sportaccommodatieplan werkt de gemeente Rheden aan de volgende (bestaande) doelen:

1. 75% deelname aan sport of bewegen (Bron: Nota Sport & Bewegen 2019-2026)
2. Een sterke sociale basis (Bron: Koersdocument Sociaal Domein 2024)
3. Gezond en vitaal van -10 maanden tot 100 jaar (Bron: Koersdocument Sociaal Domein 2024)
4. Een CO2 neutrale gemeente in 2040 (Bron: Rhedens Vastgoedkader en beleidskaders Klimaatadaptatie).

De eerste drie doelen zijn ook van toepassing op de gemeente Rozendaal.

Rozendaal kent echter een eigen aanpak van duurzaamheid en energietransitie.

Argumenten

1.1 *De speerpunten uit het Sportaccommodatieplan worden erkend en onderschreven door sportaanbieders, scholen en inwoners*

Gemeente Rheden heeft het Sportaccommodatieplan opgesteld in samenspraak met sportaanbieders, scholen en inwoners. Via regulier contact met sportaanbieders, sportpark-overleggen en aparte sessies is input opgehaald en verwerkt in het plan. Uit positieve reacties op conceptstukken die wij hen voorlegden, blijkt dat zij zich kunnen vinden in de speerpunten en toekomstbeelden. Ook onze gemeente is bij de totstandkoming van het plan betrokken. Enerzijds door het leveren van specifieke informatie, anderzijds door hier en daar Rozendaalse accenten onder de aandacht te brengen.

1.2 *Het sportaccommodatieplan geeft invulling aan de richtlijnen uit de initiatiefnota 'Kracht van Sporten in Rheden'*

De gemeenteraad gaf met deze initiatiefnota richtlijnen mee voor nieuw op te spellen sport(accommodatie)beleid. Het Sportaccommodatieplan beschrijft hoe we daaraan gaan werken. Zo brengt het de verdeling van verantwoordelijkheden in beeld (Hfst. 1 startfoto), bevat het voorstellen over toekomstige afspraken rond onderhoud (Hfst. 2 speerpunten) en beschrijft het plannen voor onderlinge samenwerking en verduurzaming (Hfst. 2 en Hfst. 3).

1.3 *Het sportaccommodatieplan geeft houvast en een toekomstbeeld, zowel voor de gemeentelijke organisatie als voor de gebruikers*

Het sportaccommodatieplan geeft inzicht in waar we staan (Hfst. 1), stelt speerpunten vast (Hfst. 2) én schetst een toekomstbeeld per accommodatie of locatie (Hfst. 3). Voor sportaanbieders, scholen en inwoners geeft dit helderheid waar de gemeente met hen naartoe wil werken de komende jaren. Ook kan de gemeentelijke organisatie hiermee plannen verder vormgeven. Denk hierbij aan (duurzame) meerjaren-onderhoudsplannen voor team Vastgoed, ontwikkeling van accommodaties door 'Sport in Rheden' en gezamenlijke plannen met sportaanbieders (zoals sportparkplannen met verenigingen).

RAADSVOORSTEL

Zo bevat het sportaccommodatieplan ook een kader voor nieuwe afspraken voor sportpark De Pinkenberg.

Kanttelingen en/of risico's

1. *Het plan maakt niet voor alle accommodaties de financiële consequenties van eventuele vernieuwing, aanpassing of herinrichting inzichtelijk*

In het toekomstbeeld (Hfst. 3) beschrijven we verschillende plannen voor vernieuwing, aanpassing of herinrichting van sportaccommodaties. Daarbij staat nog niet voor iedere accommodatie een financiële berekening. Op dit moment werken we op verschillende locaties aan planvorming, samen met gebruikers en inwoners. De financiële doorrekening daarvan is nog niet voor elke accommodatie inzichtelijk. Om plannen financieel haalbaar te maken, bevat het plan zes principes voor financiering (Hfst. 4). Met deze financieringswegen wil gemeente Rheden zich minder afhankelijk maken van de eigen begroting, die onder druk staat.

Voor Rozendaal gaat het om de plannen voor sportpark De Pinkenberg. Hierover is al enkele keren ambtelijk overleg gevoerd.

Financiën

Het vaststellen van het Sportaccommodatieplan kost op zichzelf geen geld. Wel volgen uit de speerpunten (Hfst. 2) en te toekomstbeelden (Hfst. 3) plannen voor vernieuwing, aanpassing of herinrichten van sportaccommodaties en locaties. Dat heeft op termijn financiële impact.

Voor een aantal delen uit het plan heeft gemeente Rheden al budget gereserveerd in de begroting, middels kredieten. Dat geldt voor de vervanging van enkele kunstgrasvelden, inclusief die op Sportpark De Pinkenberg, en voor plannen voor speelvoorzieningen en courts in Dieren-Stenfert.

Voor de andere plannen heeft Rheden binnen de huidige budgettaire kaders nog geen middelen gereserveerd. Deze plannen zijn dus nog niet uitvoerbaar. Gemeente Rheden werkt op dit moment aan de planvorming voor verschillende locaties. De gemeente is daarvoor in gesprek met partners en onderzoekt financieringsopties. Als deze deelplannen verder zijn uitgewerkt, worden deze voorgelegd aan de Gemeenteraad.

Financieringsprincipes

Om plannen financieel haalbaar te maken, bevat het Sportaccommodatieplan zes principes voor financiering. Gemeente Rheden zoekt daarmee naar slimme combinaties van besparen, hergebruik, samenwerking en externe financiering. Dit vormt een houvast om niet alleen op de (beperkte) traditionele middelen te leunen:

1. Kosten besparen door verduurzamen
2. Betere dekking door optimaal ruimtegebruik
3. Financiële ruimte door fysieke ruimte te geven
4. Brede financiering uit meerdere sectoren
5. Benutten van subsidies en fondsen
6. Inkomsten investeren in sportaccommodaties

RAADSVOORSTEL

Vervanging kunstgrasvelden

Voor de vervanging van de kunstgrasvelden is €2 miljoen aan krediet gereserveerd. Daarmee kan gemeente Rheden zes van de tien velden vervangen. De kunstgrasvelden op Sportpark De Pinkenberg zijn hierin meegenomen.

@ Bij de kunstgrasvelden op sportpark De Pinkenberg houdt gemeente Rheden rekening met een financiële bijdrage van Rozendaal. Over de hoogte van deze bijdrage wordt nog overlegd tussen onze beide gemeenten. Hiervoor zal een separaat voorstel worden opgesteld.

Het voorziene tekort (€1,1-1,4 miljoen) voor de vier overige kunstgrasvelden wil Rheden dekken door een aantal maatregelen: financieringsruimte door energiebesparing bij Openluchtbad en Sporthal De Hangmat Rheden (via kunstgrasveld met warmte-opwek), inkoopstrategie, planning aanleg buiten hoogseizoen. Deze financiering gaat alleen over de vervanging van de top laag. Het onderhoud van de velden wordt gecontinueerd. Daarvoor heeft Rheden ook budget in haar begroting opgenomen.

Uitvoering

Na besluitvorming vervolgen gemeente Rheden de planvorming en uitvoering voor de verschillende accommodaties en locaties. In hoofdstuk 3 van het accommodatieplan is per dorp en locatie een toekomstbeeld te vinden. Dit omvat ook een meerjarenplanning. Op hoofdlijnen:

1. De kunstgrasvelden worden in de periode 2026-2028 vervangen.
2. Verschillende binnensportlocaties worden één voor één opgepakt. Dit omvat onder meer: Sportcomplex De Dumpel (Velp), Gymzaal Jan Luijkenlaan (Velp), Gymzaal Huijgenslaan (Dieren) en Sporthal De Hangmat in samenhang met sportpark (Rheden).
3. Bij de inrichting van openbare ruimte wordt aangesloten bij projectplanningen voor die gebieden: Hoofdstraat Velp en Dieren-Stenfert.
4. Extra aandacht wordt besteed aan wijken in een kwetsbare positie (Velp-Zuid, Dieren-Stenfert en Rheden-West). Hierbij wordt aangesloten bij de integrale wijkaanpak met focus op buurtspeelplaatsen en beweegroutes.
5. In 2025-2026 wordt een duurzaam meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Dit geldt overigens alleen voor de accommodaties in gemeente Rheden. Gemeente Rozendaal heeft een eigen verantwoordelijkheid voor haar accommodaties (te weten: de gymzaal bij de Dorpsschool).

Monitoring

De beoogde effecten waar het Sportaccommodatieplan aan bijdraagt, worden als volgt gemonitord:

1. *Sport- en beweegdeelname*
Monitoring via periodieke gezondheidsonderzoeken van de GGD Gelderland-Midden en de KISS ledenrapportage van NOC*NSF.
2. *Een sterke sociale basis en gezond & vitaal van -10 maanden tot 100 jaar*
Monitoring via de indicatoren uit de programmabegroting, horende bij deze doelen.
3. *CO2 neutrale gemeente*
 - Registratie van het geldende energielabel van (binnensport)accommodaties.

RAADSVOORSTEL

- Eventuele energie-opbrengst van sportaccommodaties door opwek of opslag van natuurlijke bronnen. Volgen via registratie in de energiesystemen per accommodatie.

Naast de maatschappelijke effecten, volgen we de resultaten per accommodatie of locatie:

- Kwantitatief: bezetting en gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties te volgen via eigen registraties van verhuur en bezoekersaantallen.
- Kwalitatief: wekelijks contact en periodiek gebruikersoverleg per sportaccommodatie of sportpark. Daarin bespreken we succes en verbeterpunten.

Participatie en communicatie

Gemeente Rheden heeft het Sportaccommodatieplan opgesteld in samenspraak met verenigingen, anders-georganiseerde sportgroepen, commerciële aanbieders, scholen & docenten en inwoners. Er lag al veel input voor dit plan klaar:

- Regulier contact met verenigingen, sportaanbieders en inwoners. Vanwege een verhuurrelatie, sportpark overleggen of bij bijeenkomsten.
- De gemeenteraad gaf al richting met de initiatiefnota 'De kracht van Sporten in Rheden'.

Via bijeenkomsten, individuele gesprekken, een onderzoek via inwonerspanel Rheden Spreekt en interne afstemming zijn de plannen verrijkt. Gemeente Rheden heeft gekozen voor level 2 uit haar Participatiebeleid: 'raadplegen'. Een totaaloverzicht van het participatieproces is te vinden in de eerste bijlage van het bijlagenboek (*bijlage 2 bij dit raadsvoorstel).

Gemeente Rheden heeft sportaanbieders, scholen en docenten via mailing geïnformeerd en uitgenodigd om het besluitvormingsproces van dit Sportaccommodatieplan te volgen. Na besluitvorming zijn zij binnen 10 dagen per mail geïnformeerd over het definitieve plan. Dit gold ook voor inwoners die via inwonerspanel Rheden Spreekt een bijdrage leverden. Daarnaast is een persbericht over het vastgestelde plan verstuurd, om een bredere groep inwoners te informeren.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ingrid Timmer,
burgemeester

Bijlagen

1. Sportaccommodatieplan 'Ruimte voor Sport & Bewegen' 2025-2040
2. Bijlagenboek Sportaccommodatieplan 2025-2040
3. Kort overzicht van verschillen met Rozendaals beleid
4. Concept raadsbesluit